

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

5 november 1996

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van mevrouw Patricia Ceysens en de heer André Denys –
betreffende de vrijwaring van de mogelijkheid tot regionaliseren
van de gezinsbijslag

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

In haar regeerakkoord stelde de Vlaamse regering uitdrukkelijk dat de dynamiek van de staatshervorming niet is afgerond met het St.-Michielsakkoord. Zij stelde zelfs in niet mis te verstane bewoordingen : "Dit geldt zeker voor de sociale sector. Gezinsbeleid en gezondheidszorg zijn persoonsgebonden aangelegenheden bij uitstek. De Vlaamse overheid dient dan ook haar volle verantwoordelijkheid op te nemen voor alle aspecten van de persoonsgebonden sector, teneinde een samenhangend beleid te kunnen voeren."

Bij de voorstelling van zijn Schrikkelnota verklaarde de minister-president Van den Brande dat hij binnen Vlaanderen een consensus wil bereiken over de regionalisering van de gezinsbijslagen om zo druk uit te oefenen op de federale regering. Zo wil hij vermijden dat de federale regering een hervorming van de sociale zekerheid doorvoert die een regionalisering van diezelfde sociale zekerheid onmogelijk zou maken of zou bemoeilijken.

Elke regionalisering moet volgens de minister-president gestoeld zijn op vier principes :

1. de vermindering van de bevoegdheidsconflicten in de regelgeving, zowel materieel als territoriaal ;
2. het streven naar homogenere bevoegdheidsdomeinen, om een maatschappelijk relevante beleidsvrijheid van de bevoegde overheid te waarborgen ;
3. daartoe moet de samenhang tussen normatieve bevoegdheid en de aanwending van andere beleidsinstrumenten worden versterkt ;
4. samenwerkingsakkoorden zijn slechts in beperkte mate dienstig om gebreken in de taakaflijning tussen de federale en de deelstaatoverheden op te vangen.

Wanneer we de twee belangrijkste uitgangspunten toetsen aan de verhouding tussen gezinsbeleid en de gezinsbijslagen, komen wij tot de conclusie dat een regionalisering van de gezinsbijslagen noodzakelijk is. Wij verduidelijken :

1. Wat betreft het vermijden van bevoegdheidsconflicten kan verwezen worden naar de problematiek die het afgelopen jaar ontstaan is rond het Fonds voor Collectieve Uitrusting van Diensten. Dat Fonds, dat kadert binnen de

Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers, heeft jarenlang bijgedragen in de werkingskosten van buitenschoolse opvang, de kinderdagverblijven en de gezins- en bejaardenhulp, materies die bij uitstek vallen onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap. Toen de financiering van het Fonds vorig jaar onzeker werd, bedankte de federale regering voor de eer en schoof de rekening door naar de gemeenschappen.

2. Wat betreft de homogene bevoegdheidspakketten verwijzen we naar artikel 5, § 1, 1°, van de Bijzondere Wet tot Hervorming van de Instellingen van 8 augustus 1980 dat stelt dat het gezinsbeleid, als bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap, alle vormen van hulp en bijstand aan gezinnen en kinderen omvat. De gemeenschappen hebben bijgevolg het leeuwendeel van de bevoegdheden inzake gezinsbeleid in handen : de kinderopvang, de preventieve kinderopvang, de diensten voor gezinshulp, de tehuizen voor moeders. Maar de enige echt grote bevoegdheid, zowel wat de middelen betreft, als de impact op het gezinsbeleid, met name de gezinsbijslagen, is federaal gebleven.

Gezinsbijslagen zijn in ons gezinsbeleid de enige manier waarop gezinnen rechtstreeks vanwege de overheid financiële ondersteuning ontvangen bij de opvoeding van hun kinderen. Bijgevolg zijn ze een belangrijk instrument in het voeren van een gezinspolitiek. Wij beweren niet dat het systeem van de gezinsbijslagen geboorten bevordert, maar het is ongetwijfeld een van de meest efficiënte instrumenten om een kindvriendelijke maatschappij te creëren.

Gezinsbijslagen overhevelen naar de gemeenschappen geeft die gemeenschappen meer financiële beleidsruimte om eigen accenten te leggen in de hele gezinspolitiek. Zo zou de Vlaamse overheid via de gezinsbijslag de kansarmoede bij gezinnen met kinderen positief kunnen beïnvloeden. Gezinnen die leven beneden de armoedegrens een verhoogde gezinsbijslag toekennen, betekent de kinderen van deze gezinnen meer kansen geven in de maatschappij, hetgeen armoededoorbekend kan werken.

Het is duidelijk dat een meer coherente en homogene bevoegdheidsverdeling de efficiëntie en effectiviteit van het gezinsbeleid in Vlaanderen ten goede zal komen.

De overdracht van de gezinsbijslagen naar de gemeenschappen vraagt een gedegen voorberei-

ding. Eerst en vooral dient artikel 5 van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot Hervorming der Instellingen gewijzigd te worden. Het is duidelijk dat het Vlaams Parlement hiervoor niet bevoegd is en dat het bijgevolg over dit thema in onderhandeling moet treden met de federale overheid die uiteindelijk het enige bevoegde parlement terzake is. Omdat een wijziging van een bijzondere wet een tweederde meerderheid vraagt, dient Vlaanderen dit probleem ook aan te kaarten in Wallonië in een poging om terzake tot een consensus te komen.

Uiteraard moet een overdracht van bevoegdheden ook gepaard gaan met een overdracht van middelen. Dat kan zowel gebeuren via een dotatie van de federale overheid als via een eigen fiscaliteit voor Vlaanderen. Ook over dat onderwerp is een dialoog met zowel de federale overheid als de Franse Gemeenschap onontbeerlijk.

Vanuit die bezorgdheid van homogene bevoegdheidspakketten, en een grotere doeltreffendheid van het gezinsbeleid, verzoeken de indieners de Vlaamse regering om de overdracht van de gezinsbijslagen en de daarbij behorende financiële middelen voor te bereiden in samenwerking met de federale overheid.

De vraag naar een gesprek tussen de federale overheid en de gemeenschappen over de regionalisering van de gezinsbijslagen wordt dringender, nu de federale regering lineaire besparingsmaatregelen in de sector wil doorvoeren. De beslissing van de regering om de leeftijdstoelagen voor het enige en eerste kind te verminderen en de toekenning van de leeftijdsbijslagen voor 16-jarigen naar later te verschuiven gaat in tegen de gezinspolitiek die Vlaanderen wil voeren.

Vlaanderen wil een gezinsbeleid dat aan alle kinderen, ondanks de verschillende financiële situatie van hun ouders, gelijke startkansen wil geven. Een sanering in de gezinsbijslagen kan bijgevolg nooit lineair zijn, wil men voorkomen dat gezinnen met kinderen in de kansarmoede terechtkomen.

Vlaanderen kan alleen vaststellen dat op federaal niveau het dossier van de gezinsbijslagen alleen maar vanuit budgettair oogpunt wordt benaderd. Vanuit die optiek vragen de indieners dat de Vlaamse regering in samenwerking met de federale regering start met de voorbereiding van de overheveling van de gezinsbijslagen naar de gemeenschappen.

Patricia CEYSENS

André DENYS

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op het engagement van deze regering in het regeerakkoord om verder te werken aan een eventuele regionalisering van de sociale zekerheid ;
- gelet op de wens van de minister-president om, via een consensus binnen het Vlaams Parlement over de regionalisering van de sociale zekerheid, te verhinderen dat het federale parlement, door zijn hervorming van de sociale zekerheid, elke federalisering of gedeeltelijke federalisering van de sociale zekerheid zou blokkeren ;
- gelet op de bepalingen in de schrikkelnota van de minister-president over de opportuniteit om minstens de gezinsbijslagen te regionaliseren ;
- gelet op de lineaire besparingsmaatregelen die de federale overheid wenst te nemen in de gezinsbijslagen zonder rekening te houden met de financiële draagkracht van de ouders ;
- vraagt de Vlaamse regering
 - met spoed stappen te ondernemen bij de federale regering om de overheveling van de gezinsbijslagen en de daarbijhorende middelen voor te bereiden ;
 - om hierover aan het Vlaams Parlement een tussentijds verslag uit te brengen vóór 31 december 1997.

Patricia CEYSENS

André DENYS
